

РЕФЕРАТ
ЗА ИЗБОР НА АСИСТЕНТ ЗА НАУЧНИТЕ ОБЛАСТИ
ФИНАНСИИ И БАНКАРСТВО НА ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ ПРИ
УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ ВО ШТИП

Со Одлука бр. 1202-83/7 од 6.7.2022 год. донесена на 221. седница на ННС на Економски факултет, одржана на 5.7.2022 година, определени сме за членови на Рецензентската комисија за избор на еден асистент за научните области финансии и банкарство на Економски факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип. Комисијата работеше во следниот состав:

- **д-р Оливера Ѓоргиева-Трајковска**, редовен професор на Економски факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип, претседател;
- **д-р Емилија Митева-Кацарски**, вонреден професор на Економски факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип, член;
- **д-р Марија Гогова-Самоников**, вонреден професор на Економски факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип, член.

Конкурсот за овој избор беше објавен во весниците „Слободен печат“ и „Коха“ на 15.6.2022 година и во предвидениот рок се пријави м-р Мила Митрева.

Врз основа на приложената документација од кандидатката, чест ни е на Наставно-научниот совет на Економски факултет да му го поднесеме следниов

ИЗВЕШТАЈ

Биографски податоци

М-р Мила Митрева е родена на 28.3.1996 година во Штип. Основно образование завршува во ОУ „Ванчо Прке“ во Штип во 2010 година. Средно образование завршува во Гимназијата „Славчо Стојменски“ во Штип во 2014 година. Кандидатката во 2014 г. се запишува на прв циклус академски студии од областа на бизнис студии (сметководство и финансии) на Универзитетот Шефилд и дипломира на истиот факултет во 2017 година со просек 8,54. Во 2017 година се запишува на втор циклус академски студии на Универзитетот Шефилд на отсек Банкарство и финансии, каде што во 2019 година се стекнува со научен степен магистер на науки од областа на банкарство и финансии, со просечна оценка 9,27, со тема на магистерскиот труд „Financial System Development and its association with the State Governance aspects for all transition economies“. Во текот на постдипломските студии се вбројува помеѓу 15-те најдобри студенти од нејзината генерација, каде што е назначена на „Head List“ на факултетот. Во учебната 2017/2018 година се запишува на втор циклус академски студии, насока МБА-менаџмент на Економскиот факултет при Универзитет „Гоце Делчев“, каде што во 2019 г. ги завршува студиите со просечна оценка 9,93. Темата на одбранетиот магистерски труд е „Влијанието на трансформациското лидерство врз стратегијата на развој на организацијата“.

М-р Мила Митрева го продолжува своето образование на трет циклус студии во 2020 година на Економскиот факултет при Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, во научната област економски науки - отсек Финансии. По успешно положување на сите испити на 29.3.2022 донесена е Одлука за прифаќање на тема за изработка на докторската дисертација „Влијанието на институционалните инвеститори врз пазарот на капитал и економскиот раст“. Во моментот кандидатката е во фаза на изработка на докторскиот труд.

Во поглед на работното искуство, кандидатката во периодот од август 2017 година до септември истата година работи како помошник во Секторот за кредитни и дебитни картички во НЛБ Тутунска банка, филијала Штип. Од септември 2018 год. до 2019 година работи во Агрофила Дооел Штип, како административен и технички секретар и раководител на производниот процес. Од декември 2019 година до денес м-р Мила

Митрева работи како асистент на Економскиот факултет при УГД на предмети од област финансии и банкарство. Кандидатката поседува сертификати за познавање на англиски (IELTS) и германски јазик (DAAD) и потврда за завршено образование на англиски јазик. Поседува и вештини за јавно говорење, стекнато преку учество во клуб за дебатирање и присуство на многу конференции, за кои поседува соодветни сертификати.

Наставно-образовна и научноистражувачка дејност

Кандидатката м-р Мила Митрева својата наставно-образовна дејност ја започнува како асистент на Економскиот факултет-УГД во декември 2019 година, по предметите Основи на финансии, Сметководство на финансиски институции, Јавни финансии, Макроекономија и Финансиски менаџмент. Главните активности вклучуваат одржување на вежби, проверка на семинарски и колоквиуми, тестатор на колоквиуми и испити и подготовка на материјали за вежби. Покрај овие активности кандидатката била вклучена во организацијата на конференции и проекти, издавање на годишни зборници, изработка на елаборати, учествување и презентација на различни настани организирани на факултетот, како и промовирање на Економскиот факултет.

Кандидатката е назначена за член на Комисијата за промоција на Економскиот факултет, на Уписната комисија за уписите во учебната 2020/2021 г., како и во Комисијата за распишување на избори за претседател и членови на Факултетското студентско собрание на Економскиот факултет.

М-р Мила Митрева во текот на 2020 година била вклучена во работната група за изработка и поднесување на апликација за признавање на испити и акредитација на факултетот од страна на меѓународната асоцијација ACCA (Association of Chartered Certified Accountants-London).

Во 2020 година е додадена како член на Издавачкиот совет на Годишниот зборник на Економскиот факултет и член на Уредувачкиот одбор на списанието Journal of Economics.

Во 2021 година м-р Мила Митрева членува во организацискиот одбор на Третата меѓународна конференција за бизнис, економија и финансии (ICBEF): „Економски и социјални импликации од ковид-19 предизвици и предлози за надминување“, организирана од страна на Економскиот факултет.

Кандидатката во 2021 година била член на Организацискиот одбор на настанот „Биди претприемач“, реализиран во рамки на Глобална недела на претприемништвото, организиран од страна на Економскиот факултет-УГД.

Во 2021 година м-р Мила Митрева учествува со свој говор на работилницата за претприемништво „Beyond Silicon Valley – Growing Entrepreneurship in a Time of Crisis“, во организација на Економскиот факултет, УГД, ЦЕФЕ Македонија, Американската амбасада во Скопје и Универзитетот Case Western Reserve University (CWRU) од Кливленд-САД.

Кандидатката во 2021 година во соработка со ЦЕФЕ Македонија учествува во истражување и подготовка на извештај на тема „Rapid Appraisal of Corona Impact (RACI)“. Истата година учествува и на „X International Economic Forum-Eurasia-the territory of the future“, на која го промовира Економскиот факултет, УГД, и добива сертификат.

Кандидатката во 2021 година учествува на Летната школа организирана од страна на Економскиот факултет-УКИМ, со презентација на истражување на тема „The adoption of e-commerce trends and the financial performance of SMEs in the Balkan region“

Во 2021 година м-р Мила Митрева учествува на „VIII REDETE Conference NIS 2021“, со презентација на трудот со наслов „Consumer media habits versus media investment trends during Covid-19“.

Кандидатката во 2021 година учествува на конференцијата „14th Crisis Management days-University of Applied Sciences Velika Gorica“ со презентација на труд „The world economic and financial crisis caused by the Covid-19 pandemic and the impact on accounting information system“.

М-р Мила Митрева во 2021 година учествува на конференцијата „ICBEF”, организирана од Економскиот факултет, УГД - Штип, со презентација на трудот „The upcoming recession due to Covid19 and its impact on economic growth and digital transformation in the Balkan region”.

Кандидатката во 2021 година на настанот Глобална недела на претприемништво презентираше на тема „Ако нема пари - создади. Иновативни начини на финансирање на новите бизниси”.

Во 2022 година била член на Организацискиот одбор на настанот „Биди економист”, организиран од страна на Економскиот факултет-УГД.

Кандидатката во 2022 година учествуваше на конференцијата „5. Меѓународна научна конференција - Предизвиците во туризмот и бизнис логистиката во 21 век“, со презентација на труд на тема „The capital market as a driver of economic growth with an emphasis on institutional investors investments”.

М-р Мила Митрева во 2022 година учествува на конференцијата „International Scientific Conference: *Contemporary challenges of economic growth and sustainability of businesses*”, со презентација на труд на тема „Investment trends of institutional investors”.

Кандидатката м-р Мила Митрева има објавено повеќе научноистражувачки трудови во домашни и меѓународни списанија:

1. **Mitreva Mila** (2022) [*The capital market as a driver of economic growth-with an emphasis on institutional investors investments*](#). Challenges of Tourism and Business Logistics in the 21st century ISCTBL 2022, 5 (1). pp. 101-108.

Целта на овој труд е да се прикаже врската помеѓу пазарите на капитал и економскиот раст, преку спроведување на емпириска анализа. Постоечката литература покажува дека пазарот на капитал ги промовира економските активности, токму затоа во овој труд како зависна варијабла е земен растот на БДП, а како независна пазарната капитализација. Резултатите од истражувањето покажуваат дека пазарната капитализација е значајна варијабла која има позитивен ефект врз економскиот раст во ЕУ. Институционалните инвеститори исто така имаат позитивен ефект врз економскиот раст и колку се поразвиени пазарите на капитал, толку повеќе се зголемува инвестициската активност на институционалните инвеститори.

2. Koleva Blagica and **Mitreva Mila** (2022) [*The world economic and financial crisis caused by Covid-19 pandemic and the impact on accounting information system*](#). Journal of Annals of Disaster Risk Science, 4 (1-2). ISSN 2623-8934

Ковид пандемијата остави сериозни економски последици во светот, со значителна деловна нестабилност. Токму затоа, брзата реакција од деловните субјекти и нивната флексибилност беа клучни за надминување на овие последици. Донесувањето на соодветни деловни одлуки, пред сè, треба да обезбеди елиминирање на сите поголеми пазарни ризици, како и соодветно приспособување на современото пазарно опкружување. Ваквите деловни одлуки треба да се засноваат на сигурни и квалитетни сметководствени информации кои произлегуваат од сметководствениот информациски систем. Правилно поставен сметководствен и информациски систем е добра почетна точка за обезбедување на релевантни информации, кои се неопходни за донесување адекватни деловни одлуки и елиминирање на опасностите и ризиците кои доаѓаат со интензивните промени на пазарот.

3. **Mitreva Mila** and Arsova Monika and Jovanov Tamara (2022) [*Digital marketing and the potential for financial growth of small and medium-sized businesses*](#). Journal of Economics, 7 (1). ISSN 1857-9973

Целта на овој труд е да обезбеди подобро разбирање на значењето и важноста на дигиталниот маркетинг. Имајќи предвид дека големите организации обично се од интерес кога станува збор за развивање и анализа на маркетинг теоријата, овој труд се фокусира на малите и средни претпријатија. Маркетинг практиките се разликуваат помеѓу големите и малите компании, што е причина за подобро разбирање на маркетинг практиките и

маркетингот планирањето кое може да им помогне на МСП во зголемувањето на нивните перформанси.

4. Arsova Monika and **Mitreva Mila** and Temjanovski Riste (2022) [*Interrelationship between marketing activities and the financial performance of Huawei*](#). Journal of Economics, 7 (1). ISSN 1857-9973

Кога станува збор за информатичката технологија, односно брзиот раст и развој на оваа индустрија, се бара од компаниите кои се дел од неа постојано да се натпреваруваат со моќната и широко распространета конкуренција. Компаниите како Huawei се во постојана трка со времето, конкуренција од целиот свет и секако задоволување на желбите на потрошувачите. За да постигне добри финансиски резултати, неопходно е постојано да ја развива својата стратегија и да инвестира во маркетинг алатки. Преку маркетингот компанијата ќе може да допре до потрошувачот, да го привлече и секако да го задржи. На тој начин добивката ќе се зголеми и финансиските резултати ќе се движат во позитивна насока.

5. **Mitreva Mila** and Arsova Monika and Jovanov Tamara and Fotova Cikovikj Katerina (2022) [*Consumer media habits of emerging adults vs. media investment trends of companies during Covid-19*](#). 8th REDETE Conference.

Овој труд ги анализира навиките за користење медиуми од страна на потрошувачите во периодот на ковид-19 од една страна и трендовите на инвестирање во различни медиуми за маркетинг цели, од друга страна. Анализата е спроведена преку онлајн прашалници (преку Google обрасци) на примерок од 284 испитаници од генерацијата Z (возрасни кои се појавуваат). Овој труд става акцент на два вида медиуми - телевизијата како традиционален медиум и Фејсбук како социјален медиуми. Имајќи ја предвид анализата на преференциите на потрошувачите, овој труд може да им помогне на компаниите во донесувањето информирани и подобри одлуки за маркетинг инвестиции во тековната и идна криза.

6. Angelova Biljana and Koleva Blagica and **Mitreva Mila** (2021) [*Cost management method for increasing the profitability of enterprises, with reference to the production SMEs in the Republic of North Macedonia*](#). Journal of the institute of Economics, 23 (2-3/21). pp. 6-18. ISSN 1857-7741

Целта на овој труд е да се анализира методот на управување со трошоците. Притоа, глобализираниот свет во кој работат компаниите постојано ги менува условите под кои тие ги извршуваат своите активности, ги нудат своите производи/услуги и управуваат со трошоците. Овој притисок влијае на профитабилноста на компаниите и затоа е потребно да се најде начин на балансирање на основата помеѓу трошоците и профитот, што понатаму претставува еден од главните фактори на успех.

7. Gogova Samonikov Marija and **Mitreva Mila** and Veselinova Elena and Davcev Ljurco (2021) [*Perception and changes for E-banking among young people in the country-the period of the Corona crisis*](#). Journal of Economics, 6 (2). pp. 1-8. ISSN 1857-9973

Овој труд опфаќа анализа за електронското банкарство за време на ковид пандемијата. Овој труд е напишан врз основа на анкета спроведена меѓу младите во Штип, Македонија, за нивните познавања од банкарството и нивните предвидувања за електронско банкарство. Беа интервјуирани вкупно 202 лица и нивните одговори беа интерпретирани врз основа на статистичка анализа. Заклучокот на овој труд треба да се заснова на ставовите на младите за електронското банкарство и неговата иднина. Врз основа на нив треба да се даде прогноза за идните трендови на електронското банкарство во економското закрепнување на Македонија. Користени се методи на анализа, споредби и статистички пресметки за да се прикаже реалната слика за моменталната состојба.

8. Koleva Blagica and **Mitreva Mila** (2021) [*Strategies for dealing with stressful situations among N. Macedonian accountants caused by Covid 19*](#). Management and Education, 17 (1). pp. 14-18. ISSN 13126121

Сметководствената професија која е крвотокот на економијата и сите нејзини економски процеси, во моментот е под огромен притисок од пандемијата.

Следствено, сите сметководители се многу притиснати од кратки рокови и поголем стрес во споредба со претходните години. Затоа, целта на овој труд е да ги анализира главните причини за стресот што доаѓа од пандемијата ковид-19.

9. **Mitreva Mila** and Koleva Blagica (2021) [*The upcoming recession due to Covid 19 and its impact on economic growth and the digital transformation in the Balkan region.*](#) Journal of Economics, Special Issue. pp. 135-144. ISSN 1857-9973

Целта на овој труд е да се оценат главните фактори кои влијаеја на економскиот раст во балканскиот регион за време на корона кризата и причината што придонесе за дигитална трансформација на овие земји.

10. Bezovski Zlatko and Davcev Ljupco and **Mitreva Mila** (2021) [*Current adoption state of cryptocurrencies as an electronic payment method.*](#) Management Research and Practice, 13 (1). pp. 44-50. ISSN 2067-2462

Во овој труд се испитува моменталната состојба на усвојување на биткоин и другите криптовалути како средства за онлајн плаќање. Главната цел на истражувањето беше да се постави почетна точка за дополнително истражување кое се однесува на главните прашања за усвојување на оваа перспективна технологија.

11. Bezovski Zlatko and Davcev Ljupco and **Mitreva Mila** (2021) [*Main Issues for Adoption of Cryptocurrencies as Payment Means.*](#) Knowledge - International Journal (KIJ), 48 (1). pp. 53-58. ISSN 1857-923X

Ова истражување ја дополнува постоечката литература за криптовалути и студии за блокчејн преку идентификување, сумирање и предвидување на можни решенија за понатамошно прифаќање на криптовалути. Освен за академски истражувачи, оваа студија може да послужи како референца за развивачите на блокчејн, застапниците на криптовалути и креаторите на политиките.

12. Jovanov Tamara and Cabuleva Kostadinka and **Mitreva Mila** (2020) [*Theory of planned behavior: Personal attitude and perceived behavioral control as key determinants in creation of entrepreneurial societies and social inclusion of young people.*](#) Balkan Social Science Review, 15 (15). ISSN 1857-8772

Овој труд ги испитува основните варијабли од Теоријата на планирање однесување со цел да ги објасни претприемачките намери на 317 млади луѓе (студенти по економија и бизнис). Со цел да се придонесе за развојот на претприемачките општества и да се зголеми социјалното вклучување на младите преку самовработување, креаторите на политики и научната заедница треба да бараат понатамошни одговори за основните фактори кои ја попречуваат претприемачката намера во економиите во транзиција.

13. **Mitreva Mila** and Miceski Trajko (2019) [*Улогата на трансформациското лидерство врз креирање на стратегијата на развој на организацијата.*](#) Годишен зборник Економски факултет, 17. pp. 7-25.

Во овој труд се опфатени современите погледи кон трансформациското лидерство, базирано на харизматичност, неговата улога во организациите за иновирање, т.е. креирање на успешна стратегија на развој на организацијата, направено емпириското истражување за согледување на состојбите за постоење на трансформациско лидерство во организациите преку анализирање на исказите на испитуваните менаџери и вработени и истите прикажани преку табеларни, графички и пресметковни приоди.

Опитите законски, како и посебните услови (согласно со Правилникот за посебните услови и постапката за избор во наставно-научни, наставно-стручни, научни, наставни и соработнички звања на УГД Штип) кои треба да ги исполнува кандидатот за избор во соработничко звање асистент се:

1. Има завршено прв и втор циклус на академски студии со најмалку 300 ЕКТС кредити - кандидатката Мила Митрева има завршено прв циклус студии од областа

- сметководство и финансии и втор циклус студии во областа банкарство и финансии и MBA-менаџмент со што се стекнала со вкупно 300 ЕКТС кредити од завршен прв и втор циклус на студии.
2. Има стекнато назив магистер од соодветната област – Кандидатката Мила Митрева има приложено Решение за признавање и еквиваленција на високообразовна квалификација стекната во странство, издадено од Министерство за образование и наука на РСМ, според кое кандидатката има завршен втор циклус магистерски студии и стекнат научен степен магистер на науки од областа банкарство и финансии. Кандидатката исто така поседува диплома од Универзитет „Гоце Делчев“, со стекнат академски назив магистер по науки од областа MBA менаџмент.
  3. Има остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на првиот циклус и вториот циклус на академски студии посебно - на првиот циклус студии кандидатката Мила Митрева има остварен просечен успех од 8,54, а на втор циклус на студии просечниот успех изнесува 9,27 при Универзитетот Шефилд и просечна оценка од 9,93 при УГД.
  4. Има познавање на најмалку еден странски јазик – кандидатката има приложено потврда за познавање на англиски јазик – IELTS и потврда за завршено високо образование на англиски јазик, како и потврда за познавање на германски јазик – DAAD.
  5. Има објавено минимум еден научен труд – кандидатката Мила Митрева има објавено повеќе научноистражувачки трудови во меѓународни и домашни списанија, како и учество на различни конференции и проекти (13 труда, учество на 5 конференции и 2 проекта). Сите публикувани трудови се достапни на е-репозиториумот на УГД: <https://eprints.ugd.edu.mk/view/creators/Mitreva=3AMila=3A=3A.html>
  6. Показува способност за наставно-научна дејност – Приложениот магистерски труд од страна на кандидатката Мила Митрева со наслов: „Financial system development and its association with the State Governance aspects for all transition economies” и „Влијанието на трансформациското лидерство врз стратегијата на развој на организацијата” претставува доказ за научноистражувачки капацитети и способности на кандидатката.
  7. Две препораки од професори – кандидатката има приложено 2 препораки издадени од професори на Економскиот факултет при УГД.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на приложената документација од страна на кандидатката м-р Мила Митрева по распишаниот Конкурс за избор на еден асистент во научните области банкарство и финансии на Економскиот факултет при УГД, Рецензентската комисија го заклучи следното: кандидатката Мила Митрева ги исполнува општите и посебните законски услови во однос на распишаниот Конкурс.

Според гореизнесеното, Комисијата има особена чест и задоволство да му предложи на **Наставно-научниот совет на Економскиот факултет при УГД во Штип да ја избере м-р Мила Митрева во соработничко звање асистент во научните области банкарство и финансии.**

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Д-р Оливера Ѓоргиева-Трајковска, редовен професор, претседател, с.р.
 Д-р Емилија Митева-Кацарски, вонреден професор, член, с.р.
 Д-р Марија Гогова-Самоников, вонреден професор, член, с.р.